APPENDIX

UNPUBLISHED ORIGINAL SOURCES

Selections from Shahu Daftar, Huzar Tharav Books and Karvir Sarkarche Gazettes in the Kolhapur Archives.

Horse and Cattle Show at Chinchli

Shahu Daftar 4.2.1896

Rumal No.5

Letter No.835.

To this event, which has become an annual XX true, additional interest was attached this time X consequence of the presence of His Highness to Chhatrapati Maharaj Raja of Kolhapur, This being the first show held at, Chinchali, after his succession extensive preparations were made and were carried in a most satisfactory manner, for the accommox ( ) an unusually large party of guest, who were to the show by his Highness and nothing was left un XX that could add to their comfort. This show is of great value for it cannot fail to give a stimulus to the agricultural classes to improve on their rough and real method of husbandary. Of late there has been a distinct improvement in the implement for agricultural purposes and signs of progress and advancement in agricultural education prevail in the state.

Shahu Daftar,
Rumal No.5.
Letter No.963.

The Residency
Panhala
24th Oct 1896.

My dear Maharaj

I am much obliged to you for kindly sending your shikaries. They have worked hard, but the grass is so high on all slope of the hill that even if there was game, xxx The fact is it is too early in the season. I have told them to return to Kolhapur. Today I again thank you for sending them. We saw 35 centi.of rain yesterday evening not enough to do unchanged. So far as I can see, the poor people in the work of part of the taluka can go on for 15 or 20 days more. We will provide work for them after then. Round about Panhala hill the rice crop has been fairly good because the people have utilized and are utilizing the hume xx (?) But further from the hill. The crops are woreas (varis) and nachini is complete. The great rise in prices in the grain came by the end of the month. I should think it would be advisable to open a xxxx so an to keep down prices to grain

With kind regards,

I am

I am obdient

Sd/-

Shahu Daftar,
Rumal No.17
Letter No.3334

Kolhapur
11th Aug.,1908.

My dear Maharaja saheb,

Your Highness is already

aware of a Spinning and weaving mill

Which has been lately started here. A great deal of its capital is subscribed here with which the building work of the m mill is almost completed and some instalments of the machinery are paid. I myself have helped the concern by giving free land , a large tank and also have subscribed for a large number of Shares, Besides I have given everykind of facilities to promote it, the resk of the capital is still to he raised and then we shall pay the remaining instalments of the machinery and began with the spinning and weaving work. It will give me great pleasure of your Highness we kindly help in Promoting will by buying some shares it you will give the timely aid to the concern, every share holder of the will be greatful to you. I have been asured by experts in such concern that the will pay well. I have also a great deal of control over it. I have specially deputed one of my officers Mr.N.B.Patil, who will supply you with every kind of information which is you will require.

I am enjoying good health and trust you are keeping quite well.

I remain
Yours sincerely
Sd/-

To
H.H.Shri Shivajirao
Badhwai

Shahu Daftar,
Rumal No.28
letter No.5569

The Residency Kolhapur
30th August,1916.

My dear Maharaja

Captain webb has written to me stating that the Kolhapur in Fantry Soda water factory is much in need of further patronage.

Formerly you used to order about Rs.300/- p.m. of mineral waters, now you only order Rs.20/- or 30.

If you can see your way to patronage the Regimental Soda Water Factory more largely, We should be very grateful.

Your's sincerely

Sd/-

Shahu Daftar,
Rumal No.38
Letter No.8932

18th Feb.,1919.

My dear Major Dube,

Gurlinga Sadoba Sangaokar is one of the traders here in gram. He wants to import gram for cusumption here from various places and tells me that your Govt.allows exportation of gram in small quantities in small cases. If that be so we should be obliged if you could allow him to purchase about 25 waggons of wheat, gram and Jawari.

I hope you are keeping with apologising for the trouble

With kind regards.

Believe me,
Your's sincerely
Sd/-
R.V.Sabnis.

To

Major R.Dube,M.A.,B.S.C.
Indore.

SHIVAJI UNIVERSITY LIBRARY KOLHAPUR

करवीर सरकारचे ग्याझीट
वर्ष ३६, अंक ५२ २९ डिसेंबर १९२२.

धान्याचा भाव पैकी १०० रुपयांच्या शेराप्रमाणे

	तांदूळ १	तांदूळ २	ज्वारी १	ज्वारी २	नागणी	गहू	हरभरे	बाजरी
करवीर	३।।।	४	४।	४।।	८	३।।।	४।।।	४।।
पन्हाळा	३।।	३।।।	५	५।।	९	३।।	५।।	०
					९।	३।।।	५।।।	
हातकंणगले	३।।	४	५	५।।	०	४	६।।	--
शिरोळ	३।	३।।	५	५।।	०	४	५	४।।
गडहिंग्लज	३	३।।	४	४।।	६	४	५	५
भुदरगड	०	४	०	४।	७।।	४	४।।	०
राधानगरी	३।।	३।।।	५	५।।।	९	३।।	५	५।।
कटकोळ	३	३।	६	६।	-	३।।	३।।	६।।
रायबाग	३।	३।।।	५	५।।	६	४	४	६

हुजुर ठराव बुक्स १९२४

पृ.२४१

३१-१-१९२४.

मुल्की

सरसुभे नंबर २/७-१-२४.

रायबाग महाल व शिरोळ तालुका येथे पाऊस कमी झालेमुळे दुष्काळ पडलेबद्दल --

राव ब. सरसुभे यांचा अभिप्राय --

अ) जनावरें फुकट चारण्याकरिता सरकारी जंगलचे कांही प्रदेश खुले करण्यास मंजुरी "ब" गवत मोफत द्यावे " क" पन्हाळा, राधानगरी येथील जंगल चारणेकरिता द्यावे " अ" सा-याची तहकुबी न देता तगाई देण्यात यावी "ब" कर्ज देण्याकरिता चाळीस हजार रूपयांची मंजुरी व्हावी ३ कांही रिलीफ कामे काढणेत यावीत ४) मदतीचे निवाडे व दिवाणी अथवा मुल्की कोर्टाचे हुकुमनामे एक वर्ष पर्यन्त बजावण्याचे तहकुब ठेवावेत.

निकालहुकुम ३१-१-२४

कलम १ यातील " ब" प्या-यात नमूद केली हकीकतीशिवाय बाकीच्या गोष्टीबद्दल मंजुरी देण्यात आली आहे.

(९)

हुजुर ठराव बुक्स

पृ.२४४ १९२५

६-१०-२५

मुल्की अॅ.दिवाण १५०६/२९-९-२५

तलाठी लोक नेमणुकीचे गावी हजर असत नाहीत. साल अखेरीचे

हिशोबाकरिता हजर होत नाहीत म्हणून व गैरसंबंधी --

-- राव ब.सरसुभे व रावसा. हु. चिटणीस --

तलाठी लोकांच्या कसुरीबाबतीत मामलेदार व महालकरी याना पाच रूपये देड करणेचा आधिकार द्यावा.

निकाल हुकुम १२-१०-२५

रावसाहेब हुजुर चिटणीस यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१०)

करवीर सरकारचे ग्याझेट

वर्ष ३९, अंक २२ २०-५-१९२६

पृ.६७

तारीख २० मे सन १९२६ (जाहिरनामा)

करवीर इलाख्यामध्ये लोक नद्या,अगर ओढे यास घरणे घालुन पाणी तुबवितात व त्याजवर पीक करतात. यामुळे घरणासंबंधाने सार्वजनिक अडखळा न व्हावा अशा बाबतीत लोकानी कसे वागावे. हुजूर सरकार की आज्ञावरून २६-४-२६

नियम १. घरण ज्या गांवचे हद्दीत घालावयाचे असेल त्या गांवचे लोकांनी (दोन्ही बाजूचे लोकांनी मिळून) अमूक ठिकाणी घरण घालणेस परवानगी पाहिजे अशी मुकर जागा ठरवून परवानगी मिळणेबद्दल पेटयाचे मामलेदार अगर महालकरी याजकडे अर्ज करून परवानगी घेऊन नंतर घरण घालणेस सुरवात करणेची आहे. त्याखेरीज घरण घालणेचे नाही.

२. घरण घालणेचे ते पावसाळेचे ऋतूमानाप्रमाणे व नदीचे प्रवाहाचा ओघ ल्हान मोठा असेल त्या मानाने १ नोव्हेंबरला सुरवात करून डिसेंबर अखेर आन पुरे केले पाहिजे. सदर मुदतीत घरण बांधणेचे काम सुरू न केल्यास डिसेंबर

अखेर नंतर कोणासही परवानगी दिली जाणार नाही. १६ पेट्याचे मामलेदार, महालकरी, अवल कारकून, भागकारकून यांनी गांव मुक्कामाचे वेळी घरणाचे स्थितीबद्दल तपास करून त्याप्रमाणे आपली डायरी लिहणेची असून कमजास्त वाटल्यास आपआपले वरिष्ठा कडे कळविण्याचे आहे.

१३. प्रत्येक घरणवाल्याने आपले खपापेक्षा जास्ती असलेले पाणी खालील घरणास जाणेसाठी सांड अगर मुक्त केविली पाहिजे.

(११)

हुजुर ठराव बुक्स

पृ.२५ १९२७

२४-२-२७ मुल्की राव ब.दिवाण -- २४-२-२७

कटकोळ महालास यंदा पाऊस न पडलेने नापीक झाले, तेव्हा तेथील लोकांनी सारा तहकुबीबद्दल व सरकारी जमिनीचे लिलाव रकमेस सूट मिळणे विषायी अर्ज केले कामी

राव ब.दिवाण, रावसो चीफ सेक्रेटरी व प्रांत बन्नूर व कूलूर या दोन गावास दुसरे हप्तेबद्दल तरम आकारास पेस्तर साल्चे पहिले हप्तेपर्यन्त तहकुबी द्यावी. व लावणी लिलाव दरास $\frac{1}{4}$ रक्कम सूट द्यावी.

निकाल हुकुम पृ.२६

रावसो चिफसेक्रेटरी यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

हुजुर ठराव बुक्स   १९२९

अॅग्रिकल्चरल डिपार्टमेंट
जाहीरनामा नंबर ३०
तारिख ११ जानेवारी १९२९ इ.

इलाखे मजकुरी शेतीची सुधारणा होणेसाठी शेतकी खात्यात खालीलप्रमाणे योजना करणेबद्दल हुजुरुम जने.ठ.नं.४२४ ता १५-१२-२८ ने आज्ञेय आले अन्वये जाहीर करण्यात येते की --

निव्वळ शेतकी शिक्षण स्वतंत्रपणे देण्याच्यादृष्टीने प्रारंभी विद्यार्थी वर्ग भरपूर येईल असे वाटत नसल्यामुळे तूर्त फक्त अॅग्रिकल्चरल स्कूल करवीर येथे काढणेचे असून, दोन अॅग्री बायस्र स्कूल्स शिरोळ व राधानगरी येथे काढणेचे आहेत. करवीर सध्या सुरू असलेल्या आयर्विन अॅग्रि.म्युझिअम फार्मलाच करवीर येथील अॅग्रि. स्कूल जोडणेचे आहे.

अॅग्रि. व बायस्र स्कूलमध्ये शेतकी शिक्षण घेणेस उत्तेजन येणेकरिता, करवीर येथील अॅग्री स्कूलमध्ये दरमहा १० रु.प्रमाणे १० स्कॉलरशि.स व शिरोळ व राधानगरी बायस्र स्कूलमध्ये दरएक ठिकाणी,दरमहा ६ रु.प्रमाणे ६ स्कॉलरशि.स ठेवणेच्या आहेत. करवीर अॅग्रि स्कूलकडे मि.सुर्यवंशी बी.एजी.यास सारखे पगारावर हेडमास्तर नेमण्यात आले असून त्यानी मि.जी.एल.पाटील बी.एजी.अॅग्रि. इन्स्पेक्टर पूर्वभाग यांचे नजरेखाली काम करणेचे आहे.

मि.देशपांडे बी.एजी.यास आयर्विन म्युझियम व फार्मचे कामावर देखरेख करण्याकरिता शाळाखात्याच्या हंगामी बदलीने शेतकी खात्याकडे घेण्यात आले होते त्यास परत त्याचे खात्यांत इलाखा पंचायतीकडे पाठवित येत आहे.त्यांचा पगार व अलावन्स पूर्ववत प्रमाणे तिकडून आदा होणेचा आहे. त्याचे नाव ट्रेनिंग कॉलेजमध्ये ठेवून त्यानी अॅग्रि.स्कूल करवीरमध्ये रोज २ तास काम करून ट्रेनिंग

कॉलेजमध्ये अॅग्रि. डेमॉनस्ट्रेटरचे काम करावे म्हणजे तेथून जे शिक्षक तयार होतील त्यानाही शेतकीची माहीती मिळेल.

मि.एस.आर.मोहिते बी.एजी.अॅग्री.इन्स्पेक्टर पश्चिमभाग यांचे भागात राधानगरी बायसस्कूलला जोडून एक प्लँटेशन नर्सरी कारणेची आहे,त्या नर्सरीत तयार झालेली झाडांची रोपटी करवीर इलाख्यातील शेतक-यांना सवलतीच्या दराने देणेची आहेत.

बायझ स्कूल्स, अॅग्रि डिपार्टमेन्टच्या ताब्यात राहणेची आहेत. सदर स्कूलचे इन्स्पेक्शन शाळा खात्याकडून दरसाल नियमाप्रमाणे होणेचे आहे.सदर शाळेतील नोकरांची वर्गावर्गी दंड, दोष, वगैरे तवजीज शेतकी खात्याच्या दखलगिरीने घेणेची आहे.

(१२)

हुजुर ठराव बुक्स १९३०

पृ.२८९

२६-८-१९३० मुल्की राव ब.दिवाणसो - मु.आ.

१४०४

६।८।३०

अर्जदार मि.डी.एस.शाळीग्राम यांनी राधानगरी येथील " कुड डिस्टीलेशन कारखाना " चालविणेबाबतीत सवलती मागीतले कामी --

राव ब.दिवाण सो -- १ कारखान्यास लागणारे पाणी तलावाचे मोफत द्यावे. २ एक वर्ष दस्तुरी माफ करावी, ३ मोनापली देण्याचे कारण नाही, ४ कोल्हापूर बँन्केचे चेकवरुन राधानगरी पेट्याचे ट्रेझारीतून १००० रुपये पर्यन्त असावी . येणेप्रमाणे आम्ही शिफारस केलेप्रमाणे सवलती देणे विषयी विनंती आहे.

रावसो चीफ सेक्रेटरी -- सदरच्या राव ब. दिवाण यांच्या अभिप्रायाप्रमाणे हुकुम होण्यास विनंती आहे.

६।११।३१ निकाल हुकुम

रावसो, चीफ सेक्रेटरी यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१४)

हुजुर ठराव बुक्स

पृ.२७२ १९३४

४।९।३४ मुल्की रावब.प्राइम मि.सा मु.आ.

१०६०

३।९।३४

राधानगरी येथील बिन तरमी गांवास गल्ल्याचा आकार सन १३४४ ते १३४८ फ. अखेर नवीन ठरविणेबद्दल चालले कामी -- सन १३३९ ते १३४९ फ. अखेर मानाची दरमणी ६ रुपये व तुपाचा दर रुपयास ।।। शेर प्रमाणे ठरला आहे. ती मुदत संपली असलेने सन १३४४ ते १३४८ फ.करिता भातदर मणी ३ रुपये आठ आणे व तुप दर रुपयेस ।१।। प्रमाणे ठरविणेस हरकत नाही म्हणून मामलेदार अभि. --

राव सा. डि.आ.द.भाग -- भात दरमणी ४ रुपये व तुप दर रुपयेस १ शेर प्रमाणे ठरविणे गैरवाजवी होणार नाही म्हणून -- राव ब.सरसुभे राव ब.चीफ सेक्रेटरी -- राव ब.सरसुभे यांचा अभिप्राय मंजूर व्हावयास हरकत नाही असा आमचा नम्रपणे अभिप्राय आहे.से.श्रु. होय. ही विज्ञापना

निकाल हुकुम

३०-१०-३४

राव ब.चीफ सेक्रेटरी यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१५)

हुजुर ठराव बुक्स
पृ.१९२

१९३५

७-१-१९३५ मुल्की राव ब.प्राइम मि.सा. हु.आ.२१२२
१८-१२-३५

सर्व्हे पार्टी नं.२ चे निमतान्दार मि.नरहर दादाजी आजगांवकर पगार (६० २०) यांची नेमणूक सिटी सर्व्हेकडे " हेड सर्व्हेअरचे " जागी नेमणूक केल्याबद्दल (दोन वर्षों मुदतीने) त्यांचे नेमणूकीचे मुदती पर्यन्त कामाच्या जरूरीसाठी जागा भरणेत आली ती १) मि.आजगांवकर यांचा पगार ६० २० पैकी पगार रु.२० शिल्लक ठेवून पगार ४० २० वर पार्टीतील दरबारचे तलाठी मि.रामचंद्र दौलत पाटील पगार ३६ ७ यास प. ४० २० वर निमतान्दार नेमणेत आले आहे. (२) सदर पाटील याचे जागेवर जागेचे पगारापैकी रु.१५ सेव्हींग ठेवून बाकि रु.२० ७ वर सर्व्हेपार्टीतील मोजणीदार मि.देवगोंडा बाबगोंडा पाटील पगार रु.१५ ७ यास पांच रु.प्रमोशन देवून पगार २० ७ वर नेमणेत आले आहे.

(३) सदर देवगोंडा बाबगोंडा पाटीलचे अखेरचे जागी पगार रु.१५ ७ वर इकडील परवानगीचे उमेदवार भाऊ तातोबा पाटील मोजणीदार नेमणेत आलेले आहे.

राव ब.सरसुभे -- अजगांवकर यांचे जागेत शिफारस केलेले मि.रामचंद्र

दौलत पाटील यांची शिफारस मयत निमतानदार भाऊ सतगोंडा पाटील याचे ठिकाणी पगार ४० २० वर निमतानदार नेमणे बद्दल आलाहीदा केली आहे. मंजूरी व्हावयास हरकत नाही बाकी नेमणूक राव सो. सर्व्हे अँड सेटलमेंट ऑ. यांचे शिफारशी प्रमाणे होणेस हरकत नाही रावब.प्राइम मि.सा. सदर -- राव ब.चीफ सेक्रेटरी --- राव ब.सरसुभे यांचा अभिप्राय मंजूर होणेस हरकत नाही.

२०-१-३६ निकाल हुकुम

राव ब.चीफ सेक्रेटरीचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१६)

हुजूर ठराव बुक्स १९३५
पृ.४२

१२-८-३५ मुल्की राव ब.प्राइम मि.सा.

वा.आ
२६

१५-६-३६

मिरची तंबाखू व्यापारीकरिता जागा मिळावी म्हणून श्री शाहुपुरी मर्चंट असोसिएशनने मागणी केलेत

राव ब.प्रा.मि.सा. -- सदर व्यापाराकरिता नकाशातील जागा मागणी केली असून इनकमटॅक्स,टर्मिनलटॅक्स आक्ट्राय ड्युटी वगैरे कोणतेही कर २५ वर्षे पर्यन्त वसूल नये असे आहे. हे मागणे वाजवी दिसत नसल्याने त्याजवर विचार करिता येणार नाही. सबब ती हुकूम नामंजूर व्हावी जागेपैकी सरकारी जागा मिळावी असे त्याचे म्हणणे आहे त्याबद्दल सहानभुतीने विचार व्हावा.

राव ब.चीं.से --- राव ब.प्रा.मि.यांचा अभिप्राय मंजूर करणेस हरकत न

नाही असा आमचा अभिप्राय आहे से.श्रु.होय ही विज्ञापना

१७-९-३५ निकाल हुकूम

राव ब.अॅ.चीफ सेक्रेटरी यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१७)

हुजुर ठराव बुक्स
पृ.१-५ १९३९

अव्वल

अर्जदार -- समस्त महार रयत लोक मौ.उमळवाड पे.शिरोळ यांचा असा की,

करवीर इलाखा शेतकरी लोकांची खालावलेली स्थिती ध्यानी आणून सारा सूट दिली त्याबाबत महाराजांचे मन:पूर्वक अभिनंदन करण्यास आम्हास आयानंद होत आहे. मौ.उमळवाड ची लोकसंख्या एक हजार असून जमीन अजमास १२५० एकर आहे पैकी २०० एकर ५२ आहे. लोक शेतकरी असून ३० ते ४४ लोकांना कर्ज आहे. कर्ज रुपये ४०,००० आहे येथे शेतकरी लोकांकरिता सोसायटी आहे ९०८ व्याजाने सुमारे दहाहजार रुपये कर्ज असून बाहेर गांवचे लोकांचे कर्ज २०००० रुपये आहे एकूण ४०००० रू. कर्ज आहे बाहेर गांवचे व्याजाचा दर १०-१२ टक्के रुपये आहे सावकार निकांनी जमीनी कब्जात घेतलेल्या आहेत व्याजाचा दर भारी आहे. कर्जाची फेड होऊन जमीनी ताब्यात मिळतील असे वाटत नाही. तरी हलक्या व्याजाने दहा वर्षे मुदतीने पंचवीस हजार रुपये आम्हास सरकारातून मिळणेविषयी विनंती आहे. हल्ली सारासूट दिली आहे ती सूट आम्हास वरील दहा वर्षे पर्यन्त मिळाली नाही असे समजून सावकाराचे देण्यातून मुक्त होण्याकरिता आम्ही सूट झालेला फाळाही देत जावू व सावकारांचे कर्ज सरकारांनी कृपाळू होवून दिलेल्या

रकमेतून फेडल्यावर सावकारास द्यावी लागणारी रक्कम आम्ही सरकारी फेडीस देऊ अशा प्रकारे सूट झालेला सारा वरीलप्रमाणे येणारी रक्कम अशा रकमेचा दरसाल मार्च अखेरीस हप्ता देत जाऊ व अशा प्रकारे दहा वर्षांत व्याजासह सरकारी कर्जाची परतफेड करू व तसी आम्हास उमेद आहे. फाळा सूट झालेला वसूल करतेवेळी तो लँड रे.को.प्रमाणे वसूल होण्यास आमची कांहीं हरकत नाही मात्र वसूल झालेला फाळा ज्याचे त्याचे नांवावर येथे असलेल्या सोसायटीत ठेव म्हणून जमा व्हावा त्यावर ०६ प्रमाणे व्याज मिळणे विषयी सोसायटीस हु. व्हावा जी रक्कम सरकार आम्हास देईल त्या रक्कमेला आम्ही समस्त उमळवाडचे रयत व्यक्तिश: व समारक पणे जबाबदार आहोत तरी वरील कर्ज देवून मुदतीने कर्ज न देऊन वरीलप्रमाणे फेड करून घ्यावी व आम्हाला हुजुरनी कृपाळू होवून ऋणमुक्त करावे अशी विक्षप्ती आहे.

सरकारातून कर्ज आणाने,कागदपत्रे लिहून देणे, सावकारांचे कर्ज भागविणेस , कर्ज रोखे लिहून घेणेस खालील लोकांना आम्ही पसंत केले आहे,

१) रायगोंडा बाबगोंडा पाटील २) दानापा नरसापा मगदूम ३) आदापा दानापा मगदूम ४) आणा बालीशा मगदूम ५) बाळीशा कल्ला चौगुले वरील लोकांनी मे.डी.बी.माळी व सोलांकूरकर व श्री गावकामगार पाटील यांचे सहयाने योग्य लोकांना कर्ज देऊन सावकार लोकांचे कर्ज भागवावे म्हणून अर्ज केले --

राव ब.चीफ सेक्रेटरी ---

अर्ज हुजूर अवलोकनी वाक्याचा उमळवाड गावच्या लोकांची मागणी अनुकूल विचार करणे सारखी आहे व शेतकरी कर्जमुक्त व्हावा अशी श्री हुजुर सरकारांची इच्छा असल्याने सदर अर्जासंबंधी खालीलप्रमाणे हुकुम होणे योग्य होईल असे वाटते.

उमळवाड गांवच्या शेतक-यांचे कर्ज फेडीसाठी सदर गावच्या लोकास चोवीस हजार रूपये कर्ज देण्यास हरकत नाही सदर कर्ज त्यावर दरसाल दरशेकडा सहा टक्के व्याजाने देणेचे आहे. या कर्जाची फेड सदर गांवच्या लोकांनी दरसाल मुदला

पैकी चौतीस शेतीस रुपये होईल ते व्याज या प्रमाणे करणेची आहे शेवटच्या हप्त्यास राहील तितकीच मुद्दल पैकी रक्कम देणेची आहे.

गावास सदर कर्ज दिल्यानंतर ही रक्कम कसकशी कोणास देणेची ते अर्जदारांनी नमूद केल्याप्रमाणे राव सो डी.बी.माळी रावसो सोळांकूरकर व रा.रा.गावकामगार पाटील यानी ठरवून त्याप्रमाणे रकमा देणेच्या आहेत.

दरबारची रक्कम राहणेसाठी अर्जदारापैकी गावकामगार पाटील यांना व आणखी कांही जामीन पाहिजे असल्यास सध्या करणाऱ्यापैकी योग्य असतील त्याना दरबारने जामीन घेणेचे आहेत. कर्जाऊ दिलेल्या रकमेस हे जमीनदार लोक व्यक्तिश: जबाबदार राहतील व तशी जबाबदारी पत्करण्याची त्यानी समक्ष कबूलीही दिली आहे.

सदरी कर्जाऊ दिलेल्या रकमेची फेड अर्जांत मागणी केल्याप्रमाणे दरसाल मार्च महिण्यात लँड रेव्हिन्यू कोड प्रो.प्रमाणे वसूल करणेस मंजूर करणेत यावे.गावास जी चोवीस हजार रुपये कर्ज देणेचे आहे मात्र सदर रक्कम परत फेड होईल याबद्दल बँकेस दरबारची देणेत यावी. बँकेच्या व्याजाचे दरात जर कमीजास्त झाले तर दिलेल्या कर्जाऊ रकमेपैकी परत फेड करणेची शिल्लक राहील त्या रकमेस हा बदललेला दर लागू होईल.

सदर रक्कम आदा करणेची ती गांवचे लोकांचे कर्ज फेडीसाठी म्हणून गाव कामगार पाटील सौ. उमळवाड यांना आदा करणेची आहे अशी हुजुर आज्ञा व्हावी अशी नम्र विनंती आहे.

निकाल हुकुम

१२-४-३९

राव ब.चीफ सेक्रेटरी यांचा अभिप्राय मंजूर केला आहे.

(१८)

करवीर सरकारचे ग्याझीट

वर्ष ३९,अंक २० ११ मे १९२६

पृ.५५

जाहिरनामा नं १२८

जयसिंगपूर वसाहत वाढून व्यापाराची वृध्दी व्हावी अशी हुजुरची उत्कृष्ट इच्छा असल्याने त्यासंबंधी कोणत्या सवलती असणे जरूर आहे त्या हुजरसरकारचे ७-४-२६ ने आज्ञेत आले

जयसिंगपूर येथील व्यापारी लोकांना भांडवलांच्या अभावामुळे व्यापार वाढविता येत नाही असे दिसून आले. ब-याच अज्ञान इस्टेटी असून त्यांच्या रक्कमाही शिल्लक आहेत सबब त्यातील २०,००० रुपये दरसाल दर शेंकडा ६ रुपये व्याजाने देण्याचे मंजूर केले (इलाखा करवीर कोर्ट ऑफ वार्डसच्या ताब्यातील) ही रक्कम शिरोळ पेटयाच्या खजिण्यात ठेवून तेथून देणे.

(१९)

करवीर सरकारचे ग्याझीट

वर्ष ४८,अंक ३१ २९-७-१९३५

पृ.१४६

जाहिरनामा नं १६

मौजे पाटगांव पेटा हातकणगले येथे दर मंगळवारी बाजार भरणेस हुकुम व्हावा म्हणून मौजे पाटगांव येथील लोकांनी अर्ज करून काम चालवून त्या कामी बाजार करणेस हरकत नसलेबद्दल रावसो सब. .म.२ भाग याचा अभिप्राय होऊन आलेला असल्याने तो विचारात घेता मौजे पारगांव गांवी बाजार भरणेस परवानगी देणे इष्ट दिसले सबब सदर गांवी दर मंगळवारी बाजार भरणेस मंजुरी देणेत आली आहे.

डि.म.इ.करवीर.

Shahu Daftar,
Rumal No.28
Letter No.5795-7.

Undated.

Note on the question of Agriculture by
H.H.The Maharajasaheb of Kolhapur.

It is a furtunate circumstance of the times that Govt. is taking keen interest in the development of national industry of the great industry. Interest of Govt.in this respect can be forced to the middle of the 18th century.India was considered and is a great source of raw products required for manufacturing purposes. Cotton had then attracted the attention of the Govt. The same crop is even now engaging the attenation and govt. of India has only resently appointed a touring commission to enquire into the extension of cotton cultivation and suggest ways and means to improve its staple.

On the present occassion I am happy to note that the interest of govt. is not going to be centred round the supply of raw products for the manufacturing centres of Emgland but it for going to be expended to the general development of agriculture and improvement in the condition of agriculturists. More than 80% of the population of this country is dependent on the agricultural industry. In my state practically the whole state depends for its presperity on agriculture we have hardly any other industry worth speacing of my interest in agriculture I may say is of long standing and I have been making efforts to assist my people. I have found by experience that these efforts don't have a for raching effect and though

as I have said the efforts are sustained the results are equal to those efforts.

I cannot say that the Indian Cultivation does not know his business. In fact he is a best cultivator. If he is found to stick to what outsiders may call crude methods those are the methods which suit his economic condition. He understands the possibilities but the is handicapped.

To understand his real position it is necessary to know the disablities under which he has to work - These disabilities can be classified under four heads - (1) his ignorance, that is , his illiteracy (2) his want of means to get cheap capital (3) smallness of his holdings and (4) want of organisation in the disposal of his produce.

His first disability is great viz. illterecy .To get over it the only way is the spread of education among them. To achieve this object of predominant importance. I have letely introduced in my state compulsory primary education. I should not fail to say that I have but made a beginning. It will take some time to extend the measure to the whole.State to my satisfaction. The only departure. I am anxious to make from the ordinary course is that I want to give education to suit the condition of my people.In villages especially the instruction will be limited to the three Rs.and practice in agriculture. I consider this prelautionary provision is necessary. It is no good meaning the people- Sons of agriculturists - from the occupation of their fathers.Education create a pride for the ancestrai in industry and not disdain.

A village school will generally be provided with a small form to create pride for physical labour. Our boys should understand the dignity of labour.

For the second disability - want of cheap capital, I am having co-operative societies established on the British model. I cannot say that the present lines on which these societies are run are the only and best lines.

We shall have to watch the progress.We have yet to get more experience before we make a depature.

With record to the smallness of holdings I am afraid there is no easy solution within the names of the state.The laws of inheritance comes in the way which enjoies equal divisions among the bears of the holder. We can only limit, the further of the Survey number. This is a makes shift but it is worth attempting, This question is engasing the attention of the Bombay Government and united princes. I am watching the result. I shall be glad to follow the lad of British Government. Lately Dr. Harold Mann brought out an interesting book showing the deplerable condition of our Deccan agriculturists. It is sure to attract the serious attention not only of government of Bombay but of the supreme Government, there is one more way by which this difficulty of the smallness of holdings can be minimised and that is encouragement to enigration to East Africa.

I hail with joy, therefore, that the question of agriculture and its development is before the princes' conference.